

Історія розвитку корпоративних відносин в Україні

А. Є. АЧКАСОВ, О. В. ВАСИЛЬЄВ

Харківська національна академія міського господарства

Розвиток корпоративних відносин в Україні з моменту здобуття незалежності пройшов декілька етапів. Умовно, їх можна розподілити на 4 основних блока, які включають:

- формування законодавства в області корпоративних відносин. Прийняття Законів України «Про господарські товариства», «Про власність», «Про цінні папери і фондову біржу», «Про інвестиційну діяльність», «Про підприємства в Україні», «Про підприємництво» та ін. Ці правові документи, які прийняті на початку 90-х років минулого століття, стали базою для створення, функціонування і розвитку корпоративного управління в Україні;

- корпоратизація та приватизація майна державних підприємств. Становлення класу власників. Завдяки цьому етапу в розвитку корпоративних відносин, який припав на середину-кінець 90-х років ХХ століття, були сформовані основи корпоративної культури, розвивалися відносини приватної власності з колективним регулювання, почав функціонувати ринок цінних паперів;

- формування сучасного корпоративного законодавства. Поглиблення та розширення економічних, соціальних та правових аспектів корпоративних відносин. Цей історичний етап характеризується прийняттям Законів України «Про інститути спільного інвестування» (пайові та корпоративні інвестиційні фонди), «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок» та ін. Особливістю даного етапу є становлення корпоративних відносин двохтисячні роки, явилось остаточне закріплення прав власності за обраним колом осіб, формування обліку прав власності на корпоративні права, пік інвестиційної активності на фондовому ринку;

- формування антирейдерського законодавства, посилення фінансово-виробничих груп в розподілі активів підприємств, формування спеціальної корпоративної культури. Такий етап розвитку корпоративних відносин, який почався з кінця 2000-х р. і охоплює наші часи, є в свою чергу основою для подальших перспектив корпоративного управління в Україні, які, на наш погляд, повинні враховувати позитивний закордонний досвід корпоративного регулювання, впровадження нових фінансових інструментів, подальший розвиток корпоративної культури.